

Quickscan flora en fauna Recreatiepark Oude Maas, Barendrecht

Arnhem, 22 januari 2018

Colofon

Titel	: Quicksan flora en fauna
Subtitel	: Recreatiepark Oude Maas, Barendrecht
Projectnummer	: 17.174
Datum	: 22 januari 2018
Veldonderzoek	: S. Nelissen, R. Raaijmakers
Auteur(s)	: S. Nelissen
Goedgekeurd door	: T. Kooij
Opdrachtgever	: Agel adviseurs
Contactpersoon	: Dhr. G. Moret

Bezoekadres : Tivolilaan 205
 Postbus : 2
 Postcode : 6800 AA Arnhem
 Telefoon : 026-8454583

info@ekoza.nl
 www.ekoza.nl

Ekoza B.V. is lid van het Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Wettelijk kader	5
2.1 Natura 2000-gebieden	5
2.1.1 Programmatische Aanpak Stikstof	5
2.2 Soorten	6
2.3 Houtopstanden	8
2.4 Natuurnetwerk Nederland	8
3. Gebiedsbeschrijving	10
3.1 Gebiedsbeschrijving	10
3.2 Voorgenomen ingreep	11
4. Onderzoeksmethode	12
4.1 Bronnenonderzoek	12
4.2 Veldonderzoek	12
4.3 Uitwerking en rapportage	12
5. Resultaten	14
5.1 Gebiedsbescherming	14
5.1.1 Natura 2000	14
5.1.2 Natuurnetwerk Nederland	14
5.2 Soorten	16
5.2.1 Grondgebonden zoogdieren	16
5.2.2 Vleermuizen	17
5.2.3 Vogels	18
5.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen	20
5.2.5 Flora	21
5.2.6 Ongewervelden	21
5.3 Houtopstanden	22
6. Conclusies en aanbevelingen	23
6.1 Gebiedsbescherming	23
6.1.1 Natura 2000	23
6.1.2 Natuurnetwerk Nederland	23
6.2 Soortbescherming	23
6.2.1 Grondgebonden zoogdieren	23
6.2.2 Vleermuizen	23
6.2.3 Vogels	24
6.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen	24
6.2.5 Flora	24
6.2.6 Ongewervelden	24
6.3 Houtopstanden	24
Bronnen	25
Literatuur	25
Websites	25

1. Inleiding

Voor het Recreatiepark De Oude Maas, gelegen aan de Achterzeedijk 1A te Barendrecht, zal een nieuw bestemmingsplan opgesteld moeten worden.

Het bestemmingsplan moet 7 nog te plaatsen stacaravans bij recht mogelijk maken, maar ook al bestaande stacaravans en locaties waar een stacaravan kan worden geplaatst bij recht mogelijk maken. Zowel de nieuwe als de al bestaande stacaravans bevinden zich binnendijks. Daarnaast zijn ook 10 trekkershutten (geen recreatiewoningen) wenselijk in het buitendijkse gebied. Het is de bedoeling, dat de trekkershutten worden geplaatst op de landtong grenzend aan de Oude Maas.

Vanuit Europese- en nationale regelgeving dient onderzocht te worden welke effecten deze ingreep heeft op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) en op beschermde flora en fauna.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een quickscan. Het betreft een beoordeling van de huidige en potentiële aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren op de onderzoekslocatie en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden. De quickscan vindt plaats op grond van bronnenonderzoek en een terreinbezoek. Tijdens het terreinbezoek is een inschatting gemaakt welke soorten voor kunnen komen en welke soorten op voorhand uit te sluiten zijn. Hierbij speelt ook de ingreep een belangrijke rol.

Deze quickscan is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitel geven over de afwezigheid van soorten. Dit onderzoek betreft geen volledige veldinventarisatie. Mochten er effecten te verwachten zijn van de werkzaamheden op beschermde soorten die mogelijk aanwezig zijn, dan wordt een nader onderzoek geadviseerd.

In hoofdstuk 2 staat het wettelijke kader uiteengezet, waaraan getoetst dient te worden. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het onderzoeksgebied en de voorgenomen ingrepen. Hoofdstuk 4 geeft een korte beschrijving van de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek besproken. Tenslotte wordt in hoofdstuk 6 de conclusies en aanbevelingen gegeven.

2. Wettelijk kader

Sinds 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Het bevoegd gezag komt bij de provincies te liggen. De Rijksoverheid blijft verantwoordelijk voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij etc.

De Wet natuurbescherming is gericht op de bescherming van:

- Natura 2000-gebieden
- Soorten
- Houtopstanden

2.1 Natura 2000-gebieden

De basis voor Natura 2000 zijn de Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Deze natuurbeschermingsrichtlijnen hebben naast de bescherming van specifieke flora en fauna eveneens als doel om de leefgebieden van deze soorten te behouden, te herstellen of uit te breiden.

In Nederland zijn 164 gebieden als Natura 2000-gebied aangewezen door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Door de toenmalige Minister van LNV zijn instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld voor de Natura 2000-gebieden, deze staan vermeld in het (ontwerp-) aanwijzingsbesluit. In het (ontwerp-) aanwijzingsbesluit staan de instandhoudingsdoelstellingen voor alle habitattypen, -soorten en broedvogels die in het Natura 2000-gebied voorkomen beschreven. Daarnaast staat beschreven op welke wijze de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren zijn. Onder “instandhouding” wordt verstaan het geheel aan maatregelen die nodig zijn ter behoud of herstel van een gunstige staat van instandhouding van de natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten.

Elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren; of
- een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen, is ingevolge artikel 2.7, tweede lid verboden. De activiteit kan slecht doorgang vinden wanneer het bevoegd gezag een vergunning verleent.

2.1.1 Programmatische Aanpak Stikstof

Op 1 juli 2015 is de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. De depositie van stikstof is een van de belangrijkste belemmeringen om de Europese natuurdoelen te halen. Stikstofdepositie leidt tot vermessing en/of verzuring van de bodem. In natuurgebieden kan dit negatieve effecten hebben op de aanwezige, beschermde flora en fauna.

De PAS combineert twee manieren om de natuurdoelen van Natura 2000 zeker te stellen:

- Het blijvend laten dalen van de stikstofdepositie door het nemen van maatregelen aan de bron;
- Het uitvoeren van herstelmaatregelen voor stikstofgevoelige natuur.

De PAS bepaalt ook dat een deel van de daling van de stikstofdepositie mag worden ingezet voor nieuwe projecten of projecten waarin uitbreiding van bestaande stikstofemissie aan de orde is. Dit wordt ontwikkelingsruimte genoemd. Op deze manier blijft de stikstofdepositie dalen, terwijl er ook ruimte is voor de gewenste economische ontwikkeling.

Met de inwerkingtreding van het PAS geldt alleen nog een vergunningplicht voor activiteiten die meer dan 1 mol stikstofdepositie per hectare per jaar geven op een stikstofgevoelig Natura 2000-gebied. Bij een stikstofdepositie tussen de 0,05 mol en 1 mol N/ha/j bestaat er een meldingsplicht.

2.2 Soorten

Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren.

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes

- soorten van de Vogelrichtlijn
- soorten van de Habitatrichtlijn
- overige soorten

Vogelrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Ingevolge artikel 3.1 is het verboden om:

1. Opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. Opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. Eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. Opzettelijk vogels te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Habitatrichtlijn vallen soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage I van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.

Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.5 (Bern bijl. II, Bonn bijl. I) verboden om:

1. Opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. Opzettelijk dieren te verstoren;
3. Opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
4. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
5. Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.6 (Bern bijl. I en II, Bonn bijl. I) verboden om dieren of planten te verkopen, te vervoeren voor verkoop, te verhandelen, te ruilen of te koop of te ruil aan te bieden, tenzij het gaat om gefokte of gekweekte dieren of planten.

Andere soorten

Onder het beschermingsregime andere soorten vallen soorten waarvan er geen Europese verplichting tot bescherming is. Dit zijn soorten die vanuit nationaal belang extra bescherming behoeven.

De beschermde status van soorten kan per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. In dit geval gaat het om de provincie Zuid-Holland.

Ingevolge artikel 3.10 is het verboden om:

1. Opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Zorgplicht

Artikel 1.11 Wnb voorziet in een algemene verplichting voor een ieder om voldoende zorg te dragen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Het betreft bovendien niet alleen dieren en planten van soorten waarvoor de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn specifieke beschermingsmaatregelen eisen, maar alle in het wild levende dieren en planten.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Voor de bescherming van dieren en planten van soorten waarvoor geen specifiek beschermingsregime geldt op grond van hoofdstuk 3, heeft de zorgplicht zelfstandig betekenis. Op grond van de zorgplichtbepaling moeten schadelijke handelingen in beginsel achterwege worden gelaten dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

Jaarrond beschermde nesten

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen

2.3 Houtopstanden

De regels van de Boswet zijn grotendeels onveranderd opgenomen in de Wet natuurbescherming.

Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

Ingevolge artikel 4.1 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom (voor deze wet);
- houtopstanden op erven of in tuinen
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar
- kweekgoed;
 - uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen,
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid
 - bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.

2.4 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland werd voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd. Het doel van het Natuurnetwerk Nederland is om een samenhangend netwerk te creëren van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen. Het huidige netwerk bestaat voor het merendeel uit Natura 2000-gebieden en andere bestaande natuurgebieden. Daarnaast worden natuurgebieden uitgebreid, nieuwe natuurgebieden ontwikkeld en ecologische verbindingzones aangelegd.

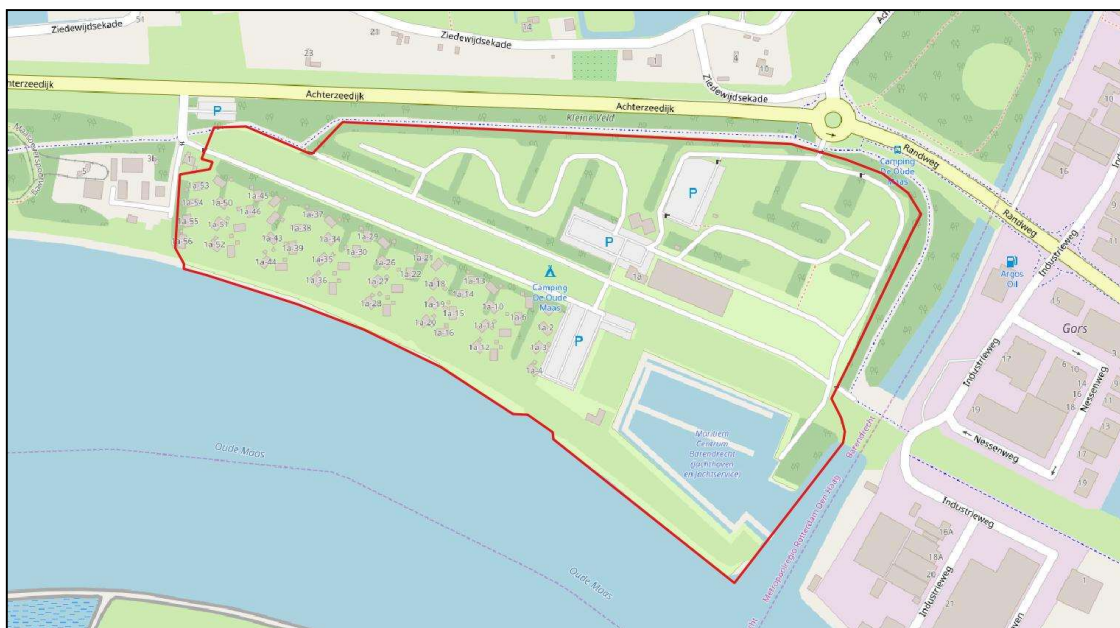
Onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland zijn Ecologische Verbindingszones (EVZ), die natuurgebieden met elkaar verbinden om het migreren van dieren en planten tussen natuurgebieden mogelijk te maken.

De provincies zijn sinds 2014 verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Binnen het Natuurnetwerk Nederland geldt de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging en de uitvoering van bepaalde plannen niet mogelijk zijn als daarmee de wezenlijke kenmerken of natuurwaarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. De initiatiefnemer moet onderzoek laten verrichten, om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast.

3. Gebiedsbeschrijving

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied betreft een recreatiepark met caravanterrein, stacaravanterrein, chalets en een jachthaven. In Figuur 1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied.

Het plangebied bestaat uit hoofdzakelijk gazon met bebouwing in de vorm van stacaravans en chalets. Op het terrein zijn groenstroken met enkele bomen te vinden. Op de landtong nabij de haven staan enkele wilgen. Ten noorden en westen bevindt zich natuurgebied en recreatiegebied. Ten oosten ligt de bebouwde kom van Heerjansdam. Ten zuiden bevindt zich de Oude Maas. Figuur 2 geeft een impressie van het plangebied.

Bestaand stacaravanterrein

Lege plaats bestaand stacaravanterrein

Nieuw stacaravanterrein

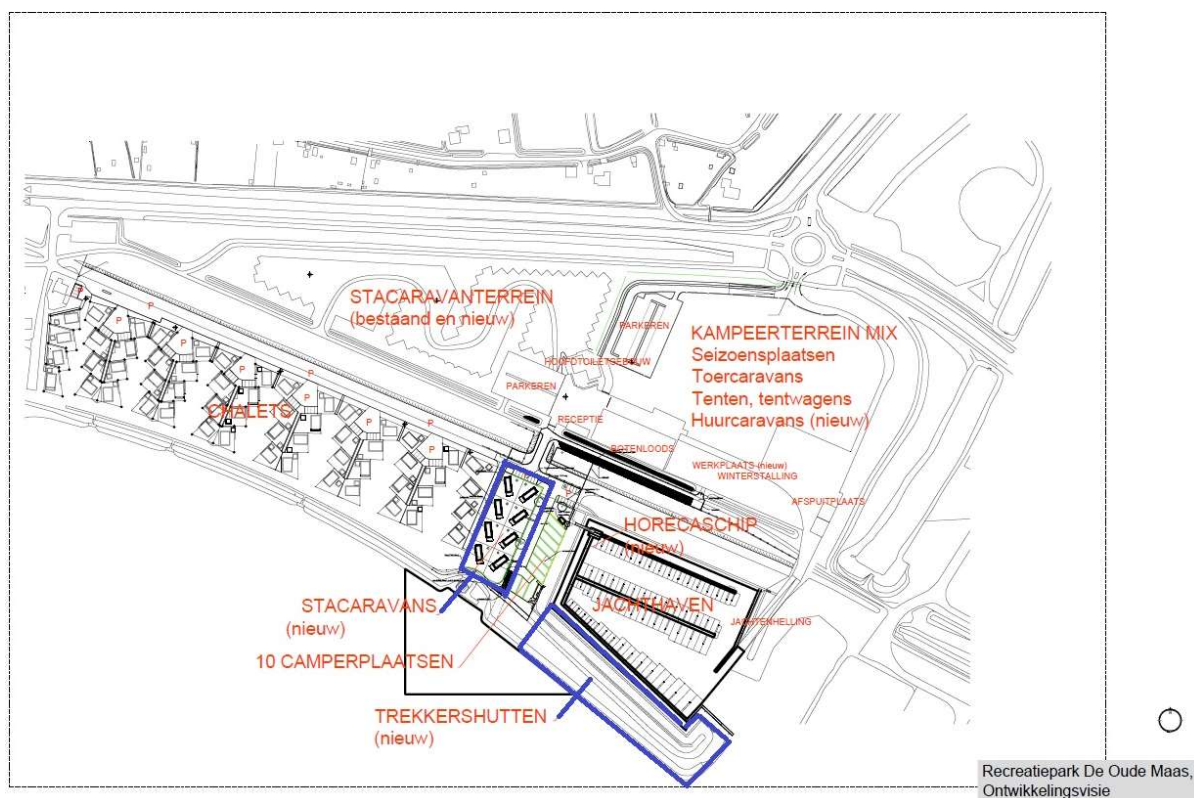
Landtong voor trekkershutten

Figuur 2. Impressie van het plangebied.

3.2 Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens binnendijks 7 nieuwe stacaravans te plaatsen en eventueel nieuwe stacaravans te plaatsen op de plekken die hier reeds al voor beschikbaar zijn.

Daarnaast worden 10 trekkershutten geplaatst op de landtong grenzend aan de Oude Maas.

Figuur 3. Locaties nieuwe stacaravans en trekkershutten.

4. Onderzoeksmethode

De quickscan bestaat uit twee delen. Voor het onderzoek is begonnen met een literatuurstudie, gevolgd door een veldonderzoek in het plangebied.

4.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, is gebruik gemaakt van de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is een databank waarin zoveel mogelijk bekende verspreidingsgegevens van soorten zijn opgenomen. Het is een koppeling van databases zoals waarnemingen.nl en telmee.nl. Hierin participeren onder andere de PGO's (particuliere gegevensverzamelende organisaties) zoals Sovon, Ravon en de Zoogdiervereniging. Voor de gegevens uit de NDFF is een zoekgebied geselecteerd rondom de te onderzoeken locaties en is gekeken naar de gegevens uit de periode vanaf 2015 tot en met 2018. De NDFF is op 3 januari 2018 geraadpleegd.

4.2 Veldonderzoek

Het plangebied is eenmaal bezocht op 4 januari 2018. Het veldwerk voor dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel (globaal) gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een eenmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc.).

Aan de hand van literatuurgegevens en veldbezoek wordt een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde natuurwaarden en de mogelijke invloed van de werkzaamheden op deze waarden.

4.3 Uitwerking en rapportage

In voorliggende rapportage komen de volgende onderdelen aan bod:

Oriëntatiefase toets gebiedsbescherming

Voorliggend onderzoek beschrijft de oriëntatiefase van de toetsing aan de Wet natuurbescherming.

In een oriënterend onderzoek worden o.a. de onderstaande vragen beantwoord:

1. Ligt de ingreeplocatie in de nabijheid van een Natura 2000-gebied en binnen de invloedsfeer van de ingreeplocatie, zodat externe en/of cumulatieve effecten te verwachten zijn.
2. Wat zijn de mogelijke negatieve en/of positieve effecten van de voorgenomen ingrepen op de instandhoudingdoelstellingen van een Natura 2000-gebied in kwestie.
3. Kunnen deze effecten:

- a. verstorend zijn voor kwalificerende soorten
- b. leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de kwalificerende habitats
- c. significant negatief zijn voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

Hieruit volgt of er een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is vereist. Het wel of niet afgeven van een vergunning wordt beoordeeld door middel van een verstorings- of verslechteringstoets of een passende beoordeling.

Natuurnetwerk Nederland

Door middel van een literatuurstudie wordt bekeken of de werkzaamheden in Natuurnetwerk Nederland plaatsvinden. Is dit het geval dan zal wordt bepaald of de wezenlijke kenmerken en waarden van het betreffende gebied significant worden aangetast, en of compensatie noodzakelijk is.

Toetsing soortbescherming

Onderzocht wordt of de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming worden overtreden, een ontheffing noodzakelijk is en of daaruit voortvloeiende verplichtingen in de vorm van mitigatie of compensatie noodzakelijk zijn. Hierbij is onderscheidt gemaakt in Habitatrichtlijnsoorten, overige soorten en vrijgestelde soorten.

5. Resultaten

5.1 Gebiedsbescherming

5.1.1 Natura 2000

Het plangebied ligt op 330 meter afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Oude Maas.

Figuur 4. Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied Oude Maas.

Oude Maas is een rivier die onder invloed van eb en vloed bestaat. De uiterwaarden vormen het grootste, nog resterende zoetwatergetijdengebied van Nederland. Oude Maas is aangewezen tot Natura 2000-gebied vanwege de speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. Habitattypen van de Oude Maas zijn rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het *Chenopodietum rubri* p.p. en *Bidenton* p.p., voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland en van de montane en alpiene zones, bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*). De habitatsoorten zijn bever en noordse woelmuis.

Effectenbeoordeling

De werkzaamheden zijn beperkt van aard en worden op ca. 330 meter uitgevoerd van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden. Het Natura 2000-gebied ligt buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Er zijn geen negatieve effecten op beschermde gebieden te verwachten.

5.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Bij toetsing van de ingreep aan het NNN zijn de 'Spelregels EHS' van toepassing, een uitwerking van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en een door Rijk, provincies en

maatschappelijke organisaties gezamenlijk opgesteld beleidskader. Provincies hebben de Spelregels laten doorwerken in hun eigen ruimtelijk beleid. Het compensatiebeginsel voor de EHS is het sluitstuk van het 'nee, tenzij' beschermingsregime. Volgens dat regime zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen in de EHS met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang én reële alternatieven. De hoofdlijnen van de regels voor de bescherming en compensatie van de EHS zijn juridisch verankerd in de uitbreiding van het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke ordening (Barro, voorheen AMvB Ruimte), die op 1 oktober 2012 in werking is getreden (bekendmaking inhoud Stb. 2012, 388; bekendmaking inwerkingtreding Stb. 2012, 434).

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Figuur 5. Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

Het plangebied grenst aan Natuurnetwerk Nederland van de provincie Zuid-Holland (Figuur 5). Dit betreft grote wateren. Ruimtelijke ontwikkelingen die geen significant negatief effect hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) mogen plaatsvinden.

In de Ecologische Hoofdstructuur heeft de provincie de volgende doelstellingen:

- de rijkdom aan soorten - de biodiversiteit - te behouden en te herstellen. Hiervoor is het noodzakelijk dat natuurgebieden worden uitgebreid, verbeterd, en met elkaar worden verbonden in een samenhangend netwerk. Dit netwerk moet functioneren in ruimte en tijd, waardoor planten en dieren een duurzame, robuuste en klimaatbestendige leefomgeving krijgen;
- ruimte bieden aan de groeiende behoefte aan rust en ruimte, waardoor inwoners en bezoekers de natuur kunnen beleven en het draagvlak voor natuurbeleid gewaarborgd is.

De effectenbeoordeling

Het plangebied grenst aan Natuurnetwerk Nederland. Op de locatie zullen stacaravans en trekkershutten geplaatst worden. De provincie heeft geen doelstellingen voor gebieden die buiten Natuurnetwerk Nederland liggen. Deze werkzaamheden tasten de kernkwaliteiten niet aan en passen binnen het beleid van het Natuurnetwerk Nederland, provincie Zuid-Holland. Het afwegingskader EHS hoeft niet te worden doorlopen.

5.2 Soorten

Er is een bronnenonderzoek verricht naar de aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied. Door middel van het veldbezoek is een inschatting gemaakt van de te verwachte beschermde soorten in het plangebied. Daarna is onderzocht welke effecten de werkzaamheden kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten.

5.2.1 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenonderzoek

Een aantal grondgebonden zoogdieren zijn in het plangebied of in de omgeving van het plangebied waargenomen. Tabel 1 geeft een overzicht van deze soorten.

Tabel 1. Overzicht van waargenomen grondgebonden zoogdieren in het plangebied of in de nabije omgeving.

soort	Beschermingsstatus		
	habitatrichtlijnsoort	andere soorten	vrijgestelde soorten
bever	x		
bosmuis			x
egel			x
haas			x
huisspitsmuis			x
konijn			x
ree			x
rosse woelmuis			x

De bever is waargenomen ten zuiden van de Oude Maas in het natuurgebied Oude Maas.

Veldonderzoek

Het plangebied bestaat uit gazon, verharde en onverharde paden en groenvoorziening. In de bomen zijn geen eekhoornnesten aangetroffen en daarmee zijn er geen verblijfplaatsen van eekhoorns in het plangebied. Er zijn sporen van mol aangetroffen, welke niet onder het beschermingsregime valt. Grondgebonden zoogdieren als algemene muizensoorten en konijn kunnen voorkomen op de locatie, maar hier zijn geen aanwijzingen voor gevonden. Van andere beschermde grondgebonden zoogdieren zijn geen sporen aangetroffen.

De oevers van de Oude Maas zijn aan de kant van het recreatiepark verhard, waardoor deze ongeschikt zijn voor soorten als de bever.

Effectenbeoordeling

De voorgenomen werkzaamheden zullen geen negatief effect opleveren voor grondgebonden zoogdieren. Wel dient er rekening gehouden te worden met de zorgplicht in verband met algemene muizensoorten en konijn, waarvoor een vrijstelling geldt, en de mol, die buiten het beschermingsregime valt, maar waarvoor wel de zorgplicht geldt.

5.2.2 Vleermuizen

Vleermuizen vallen onder het beschermingsregime van de habitatrichtlijnsoorten. Verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven) en essentiële vliegroutes en foerageergebieden van deze soorten zijn beschermd.

Bronnenonderzoek

Alle vleermuissoorten vallen onder de bescherming van de habitatrichtlijn. Er zijn 2 soorten vleermuizen in de omgeving waargenomen. Daarnaast zijn er ook andere soorten vleermuizen te verwachten, zoals de meervleermuis en watervleermuis, die boven het water foerageren.

Tabel 2. Overzicht van vleermuizen die zijn waargenomen in het plangebied of omgeving.

Soort
gewone dwergvleermuis
ruige dwergvleermuis

Veldonderzoek

Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen zich bevinden in gebouwen of bomen. In bomen bevinden vleermuizen zich in holtes, spleten of achter loshangend boomschors. In gebouwen kunnen vleermuizen zich onder andere bevinden in de spouw, onder dakpannen, achter boeiboorden en op zolders. Er vinden geen werkzaamheden plaats aan de bebouwing. In de wilgen op de landtong bij de jachthaven bevinden zich holtes die mogelijk als verblijfplaats voor vleermuizen gebruikt kan worden.

Niet alleen verblijfplaatsen van vleermuizen, maar ook essentiële vliegroutes zijn beschermd. Vleermuizen zijn plaatstrouw en maken vaak jaren achter elkaar gebruik van hetzelfde netwerk aan verblijfplaatsen. De meeste soorten maken ook gebruik van min of meer vaste vliegroutes tussen hun verblijfplaats en het jachtgebied. Daarmee is deze vliegroute van essentieel belang voor een kolonie. Als de dieren niet meer zonder verstoring van hun verblijfplaats bij hun jachtgebied kunnen komen zullen ze moeten verhuizen. Om deze reden zijn vliegroutes van vleermuizen beschermd.

Lintvormige landschapselementen die als vliegroute kunnen dienen zijn bijvoorbeeld bomenrijen of watergangen. Bomenrijen en watergangen die als vliegroute kunnen dienen zijn in het plangebied niet aanwezig.

Ook essentieel foerageergebied van vleermuizen is beschermd. Het plangebied kan als foerageergebied gebruikt worden door vleermuizen, maar in de omgeving is voldoende gelijkwaardig of beter foerageergebied aanwezig, waardoor het recreatiepark geen essentieel foerageergebied is.

Effectenbeoordeling

Het plangebied biedt geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen voor vleermuizen, namelijk de holtes in de wilgen op de landtong bij de jachthaven. Indien deze bomen gekapt gaan worden voor het plaatsen van de trekkershutten, zal onderzoek moeten uitwijzen of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Indien de bomen blijven staan dient extra verlichting die eventueel aangelegd wordt nabij de wilgen, niet naar boven of richting de bomen gericht te zijn om te voorkomen dat eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen verstoord worden. Essentieel foerageergebied is niet aanwezig binnen het plangebied, omdat in de omgeving voldoende gelijkwaardig of beter foerageergebied aanwezig is. Lijnvormige landschapselementen die kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen zijn niet aanwezig binnen het plangebied, waardoor een negatief effect op een essentiële vliegroute van vleermuizen is uitgesloten.

5.2.3 Vogels

Voor het broedseizoen van vogels is geen standaardperiode. Dit omdat het broedseizoen van soort tot soort en van jaar tot jaar kan verschillen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode van 15 maart tot 15 juli worden aangehouden.

Daarnaast is het nest van enkele vogelsoorten jaarrond beschermd.

Bronnenonderzoek

In de omgeving van de planlocaties ligt bebouwd gebied, natuurgebied en rivier, waardoor een grote verscheidenheid aan vogelsoorten in de omgeving voorkomen (Tabel 3). Alle vogelsoorten behoren tot de Vogelrichtlijn.

Tabel 3. Overzicht van vogels die zijn waargenomen in het plangebied of omgeving.

soort	Beschermingsstatus	
	habitatrichtlijnsoort	jaarrond beschermde nesten
bergeend	x	
blauwborst	x	
boomkruiper	x	5
bosrietzanger	x	
braamsluiper	x	
brandgans	x	
brilduiker	x	5
bruine kiekendief	x	
buizerd	x	4
Cetti's zanger	x	
dodaars		
fitis	x	
fuut		

soort	Beschermingsstatus	
	habitatrichtlijnsoort	jaarrond beschermde nesten
gekraagde roodstaart	x	5
gele kwikstaart	x	
grasmus	x	
grauwe vliegenvanger	x	5
groene specht	x	5
groenling	x	
grote bonte specht	x	5
grote Canadese gans		
grutto		
havik	x	4
heggemus	x	
houtduif		
huismus	x	2
huiswaluw	x	5
ijsvogel	x	5
kievit		
kleine karekiet	x	
kleine plevier	x	
kluut	x	
kneu	x	
knobbelzwaan		
koekoek		
koolmees	x	5
krakeend		
kramsvogel		
kuifeend		
matkop	x	
meerkoet		
merel	x	
nachtegaal	x	
oeverwaluw	x	5
pimpelmees	x	5
putter	x	
rietgors	x	
rietzanger	x	
ringmus		
roodborst	x	
roodborsttapuit	x	
scholekster		
slobeend		
snor	x	
spreeuw	x	
sprinkhaanzanger	x	
staartmees		
tijftjaf	x	
tuinfluiter	x	
tureluur		
veldleeuwerik		
vink	x	
wilde eend		
winterkoning	x	

soort	Beschermingsstatus	
	habitatrichtlijnsoort	jaarrond beschermde nesten
zanglijster		
zwarte roodstaart	x	5
zwartkop	x	

Veldonderzoek

De bomen zijn gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten. Deze zijn niet aangetroffen. Er vinden geen werkzaamheden plaats aan bebouwing, waardoor nesten van gebouwbewonende soorten, zoals huismus en gierzwaluw kunnen worden uitgesloten. In het aanwezige groen (bomen en struiken) op het recreatiepark kunnen algemene broedvogels nestelen. De oevers van de Oude Maas zijn aan de kant van het recreatiepark verhard en daardoor ongeschikt als broedplaats voor vogels.

Effectenbeoordeling

In de bomen zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. In het aanwezig groen op het recreatiepark kunnen vogels in het broedseizoen broeden. Omdat er geen werkzaamheden plaats gaan vinden aan of nabij het groen, zullen de werkzaamheden geen negatief effect hebben op mogelijke actieve nesten in het broedseizoen. Actieve nesten mogen niet aangetast worden in broedtijd. Indien de bomen op de landtong bij de jachthaven gekapt worden, dient de kap plaats te vinden voor het broedseizoen (half maart) om te voorkomen dat vogels zich erin nestelen. Indien dit niet voor het broedseizoen plaats kan vinden, moeten de bomen voor verwijdering onderzocht worden op aanwezigheid van actieve nesten.

5.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Bronnenonderzoek

In Tabel 4 is een overzicht weergegeven van de waargenomen beschermde amfibieën, reptielen en vissen in het plangebied of in de omgeving van het plangebied.

Tabel 4. Overzicht van waargenomen reptielen, amfibieën en vissen in of nabij het plangebied.

soort	Beschermingsstatus		
	habitat-richtlijnsoort	andere soorten	vrijgestelde soorten
bastaardkikker			x
bruine kikker			x
gewone pad			x
kleine watersalamander			x

Veldonderzoek

Er is geen oppervlaktewater aanwezig op de plekken waar werkzaamheden plaats gaan vinden, waarmee de aanwezigheid van beschermde vissen en voortplantingswater voor

beschermde amfibieën kan worden uitgesloten. Algemene amfibieënsoorten kunnen sporadisch voorkomen binnen het plangebied.

Tijdens het veldbezoek is een inschatting gemaakt over het gebruik van het plangebied door reptielen. Het plangebied biedt weinig geschikt leefgebied (structuurrijke vegetatie, zanderige plekken) voor zwaar beschermde soorten en deze worden dan ook niet verwacht.

Effectenbeoordeling

Zwaar beschermde vissen, reptielen en amfibieënsoorten stellen kritische eisen aan hun leefomgeving. Geschikt habitat om te rusten, zich voort te planten of te overwinteren is voor beschermde vissen, reptielen en amfibieën in het plangebied niet aanwezig.

Amfibieënsoorten waarvoor een vrijstelling geldt kunnen sporadisch voorkomen binnen het plangebied. Hiervoor moet rekening gehouden worden met de zorgplicht.

5.2.5 Flora

Bronnenonderzoek

In het plangebied of de naaste omgeving zijn geen beschermde planten waargenomen.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen en deze zijn ook niet te verwachten, omdat het plangebied voornamelijk uit gazon en kleine aangelegde en regelmatig en intensief onderhouden tuinen bestaat.

Effectenbeoordeling

De meeste beschermde planten zijn zeer kritisch ten aanzien van hun standplaats.

Beschermde planten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Gezien de aard van het plangebied, gazon en regelmatig en intensief onderhouden tuintjes worden beschermde planten hier ook niet verwacht.

5.2.6 Ongewervelden

Bronnenonderzoek

De beschermde rivierrombout is in de naaste omgeving van het plangebied waargenomen. Het habitat van de rivierrombout bestaat uit rivieren en grote beken, vooral op plaatsen waar zand of slib is afgezet.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek is een inschatting gemaakt op het voorkomen van beschermde ongewervelden in het plangebied. Iedere soort is afhankelijk van een bepaald habitat met bepaalde waardplanten. Deze habitats zijn in het plangebied niet aanwezig.

Effectenbeoordeling

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op beschermde ongewervelden.

5.3 Houtopstanden

De bomen vallen niet onder de bebouwde kom houtopstanden. Er is een meld- en herplantplicht indien het gaat om zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

Indien er wilgen op de landtong worden gekapt vanwege het plaatsen van de trekkershutten, geldt dat deze bomen niet onder één van de definities van houtopstanden vallen en daardoor geldt er geen meld- en herplantplicht voor deze bomen.

6. Conclusies en aanbevelingen

Aan de hand van het voorgaande kan een aantal conclusies worden getrokken en worden aanbevelingen gegeven voor de te nemen vervolgstappen.

6.1 Gebiedsbescherming

6.1.1 Natura 2000

Er zijn geen negatieve effecten, dan wel significant negatieve effecten te verwachten van het project op het nabij gelegen Natura 2000-gebied. Een PAS berekening is niet nodig.

6.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt tegen Natuurnetwerk Nederland. Dit is buiten de grenzen van Natuurnetwerk. Deze werkzaamheden tasten de kernkwaliteiten niet aan en passen binnen het beleid van het Natuurnetwerk Nederland, provincie Zuid-Holland. Het afwegingskader EHS hoeft niet te worden doorlopen.

6.2 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Niet alleen de instandhouding van verblijfplaatsen is van belang, maar ook de instandhouding van het leefgebied. Te allen tijde dient men de zorgplicht in acht te nemen. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. Bij beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

6.2.1 Grondgebonden zoogdieren

De voorgenomen werkzaamheden zullen geen negatief effect opleveren voor grondgebonden zoogdieren. Voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en (functionele) leefomgeving van beschermde grondgebonden zoogdieren zijn in het plangebied niet aanwezig. Een ontheffing in het kader Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.2.2 Vleermuizen

De wilgen op de landtong waar de trekkershutten geplaatst gaan worden bieden geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Indien deze bomen gekapt worden, zal onderzoek moeten uitwijzen wat de functie van deze bomen voor vleermuizen is. Indien de bomen blijven staan dient extra verlichting die eventueel geplaatst gaat worden ten behoeve van de trekkershutten niet naar boven of in de richting van de bomen gericht te zijn om te voorkomen dat eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen verstoord worden. Het plangebied is geen essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute voor vleermuizen.

6.2.3 Vogels

In het aanwezige groen op het recreatiepark kunnen vogels broeden. Omdat er geen werkzaamheden aan of nabij dit groen plaatsvindt, zullen de werkzaamheden geen negatief effect hebben op de mogelijk actieve nesten in het broedseizoen. Actieve nesten mogen niet aangetast worden in broedtijd. Indien de bomen op de landtong bij de jachthaven gekapt worden, dient de kap plaats te vinden voor het broedseizoen (half maart) om te voorkomen dat vogels zich erin nestelen. Indien dit niet voor het broedseizoen plaats kan vinden, moeten de bomen voor verwijdering onderzocht worden op aanwezigheid van actieve nesten. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Geschikt habitat om te rusten, zich voort te planten of te overwinteren is voor beschermde reptielen, amfibieën en vissen in het plangebied niet aanwezig. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.2.5 Flora

In het plangebied zijn geen beschermde planten te verwachten, omdat het bestaat uit gazon en regelmatig en intensief onderhouden tuinen. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.2.6 Ongewervelden

In het plangebied worden geen beschermde ongewervelden verwacht. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.3 Houtopstanden

Indien er wilgen op de landtong worden gekapt vanwege het plaatsnemen van de trekkershutten, geldt dat deze bomen niet onder één van de definities van houtopstanden vallen en daardoor geldt er geen meld- en herplantplicht voor deze bomen.

Bronnen

Literatuur

- Bos, F., Bosveld, M., Groenendijk, D., Swaay, van C. & Wynhoff, I., De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea. - Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Kanter & J.C. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12: 1-432.
- Creemers., R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, EIS - Nederland, Leiden.
- Kapteyn, K. 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co, Haarlem.
- Limpens, H., Mosterd, K. & Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV, Utrecht.
- Ministeries van LNV en VROM en de provincies, 2006. Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Websites

- <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>
- http://www.barendrecht.nl/inwoners-bd/producten-a-z_48584/product/bomen-kappen_113.html
- www.eis-nederland.nl
- www.floron.nl
- www.google.nl/maps
- www.ndff.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl